

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

1. Część ogólna	
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	Art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077)
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Powiat Wejherowski z siedzibą władz w Wejherowie ul. 3 Maja 4 (84-200)
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	10 – 24 maja 2019 r.
Przedmiot kontroli	Realizacja dochodów budżetu państwa oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2018 r. w wybranych rozdziałach (zadania powiatu), ze szczególnym uwzględnieniem oszczędnego i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.
Okres objęty kontrolą	2018 r.
Kontrolę wpisano do książki kontroli	Pod pozycją nr 1/2019 w dniu 10 maja 2019 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Gabriela Lisius – Starosta Wejherowski
Skład zespołu kontrolującego	Radosław Sobuś – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku
Upoważnienie	Nr 25/2019 z dnia 7 maja 2019 r., podpisane z upoważnienia Wojewody Pomorskiego przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku
2. Ocena kontrolowanej działalności	Pozytywna z nieprawidłowościami

Ustalenia

Zakres kontroli obejmował realizację dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej w 2018 r. z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozdział 70005) oraz z tytułu opłat

za pobyt stały w ośrodkach wsparcia, a ponadto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2018 r., przeznaczonych na nieodpłatną pomoc prawną i edukację prawną (rozdział 75515 §2110), ośrodki wsparcia (rozdział 85203 §2110) oraz na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej (rozdział 85395 §2110).

Podsumowanie kontroli

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

w zakresie realizacji dochodów budżetu państwa:

- zgodność danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2018 r. z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyjątkiem wykazania w sprawozdaniu należności z terminem płatności na 2019 r.,
- stosowanie prawidłowej klasyfikacji budżetowej dochodów, z wyjątkiem dwóch przypadków, kiedy błędnie ujęto należności z tytułu odszkodowań za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego oraz z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów,
- terminowe i w prawidłowej wysokości przypisywanie należności budżetu państwa,
- terminowe i we właściwej wysokości przekazywanie pobranych dochodów, na rachunek wojewody pomorskiego, zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 255 ustawy o finansach publicznych,
- zgodne z przepisami dokonywanie potrąceń części zrealizowanych dochodów na rzecz Powiatu,
- niewyksięgowanie przedawnionych należności budżetu państwa, w celu wykazywania w sprawozdaniu budżetowym Rb-27ZZ danych zgodnych ze stanem faktycznym,
- nieterminowe podejmowanie czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z lat 2017-2018,
- nie wykonanie zalecenia pokontrolnego z 2015 r. dotyczącego wyksięgowania przedawnionych należności Spółki Kaskada..

w zakresie wydatkowania dotacji otrzymanych z budżetu państwa

- zgodność danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-50 z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- wykorzystanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem,
- prawidłowe i terminowe rozliczenie dotacji oraz dokonanie zwrotu środków niewykorzystanych,
- prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków finansowanych ze środków z dotacji,
- realizowanie wydatków z dotacji w granicach kwot określonych w planie finansowym jednostki, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawartymi umowami,
- terminowe składanie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wymaganych informacji o wykonaniu zadań oraz wykorzystaniu dotacji.

I: Realizacja dochodów budżetu państwa z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa – rozdział 70005

Na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami jednostkom samorządu terytorialnego w 2018 r. oraz ewidencji księgowej kontrolujący ustalił należności przypisane z tytułu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa, dochody wykonane oraz kwoty zaległości, które wskazano w tabeli poniżej:

§	Plan	Należności	Dochody wykonane		Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty		Nadpłaty
			ogółem	w tym potrącone na rzecz j.s.t.		ogółem	w tym zaległości	
0470	42.250,00	109.064,80	109.064,80	14.881,00	94.183,80	0,00	0,00	0,00
0550	1.950.000,00	3.451.830,24	2.498.682,57	624.670,67	1.874.011,90	954.477,97	954.477,97	1.330,30
0570	0,00	110,70	110,70	5,53	105,17	0,00	0,00	0,00
0640	0,00	58,00	11,60	0,58	11,02	46,40	46,40	0,00
0750	55.500,00	79.706,21	68.802,75	17.200,70	51.602,05	10.903,46	10.773,33	0,00
0760	117.000,00	252.095,43	214.879,43	53.719,86	161.159,57	37.216,00	37.216,00	0,00
0770	0,00	194.456,91	177.783,98	44.445,99	133.337,99	16.672,93	16.672,93	0,00
0920	41.250,00	535.808,94	38.595,61	9.648,86	28.946,75	497.213,33	497.213,33	0,00
0970	0,00	50.766,67	50.766,67	2.538,33	48.228,34	0,00	0,00	0,00
Razem	2.206.000,00	4.673.897,90	3.158.698,11	767.111,52	2.391.586,59	1.516.530,09	1.516.399,96	1.330,30

Dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Należności z tytułu dochodów budżetowych ujęto w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej:

§ 0470 – Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności

Kontrolujący ustalił, iż należności w łącznej kwocie 109.064,80 zł przypisano 32 płatnikom, w tym:

- 15 jednostkom sektora finansów publicznych z tytułu trwałego zarządu,
- 17 podmiotom z tytułu wynagrodzenia za ustanawianie na nieruchomościach Skarbu Państwa: służebności gruntowej oraz służebności przesyłu.

Podstawą przypisu należności z tytułu rocznych opłat za trwały zarząd oraz służebności były odpowiednio: decyzje Starosty Wejherowskiego oraz faktury VAT.

Przypisane należności zostały zrealizowane w całości. Nie wystąpiły jakiegokolwiek zaległości w regulowaniu należności przez płatników.

§0550 – Wpływy z opłat z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości

Kontrolujący ustalili, iż należności z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości Skarbu Państwa w łącznej kwocie 3.451.830,24 zł przypisano 734 płatnikom – osobom prawnym i fizycznym. Podstawą przypisu należności były akty notarialne oraz pisma o wysokościach nowych opłat w przypadkach zmiany stawek. Dochody wykonane zamknęły się kwotą 2.498.682,57 zł, z czego na dochody budżetu państwa przekazano 1.874.011,90 zł., po dokonaniu należnych potrąceń na rzecz powiatu.

Stan zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste na koniec 2018 r. wyniósł 954.477,97 zł (co stanowiło 62,94% wszystkich zaległości w tym rozdziale na koniec 2018 r., a wraz z odsetkami z tego tytułu w kwocie 395.634,89 zł wynosiło 89,03% wszystkich zaległości). Na łączną kwotę zaległości składały się:

- zaległości wynikające z bilansu otwarcia na 2018 r. w kwocie 809.274,30 zł od 62 podmiotów (w tym 56 podmiotów z zaległościami wynoszącymi do 1.095,30 zł oraz 6 podmiotów, których zaległości wynosiły: 24.382,29 zł, 129.373,66 zł, 132.238,78 zł, 139.192,94 zł, 313.587,57 zł oraz 59.722,15 zł,
- zaległości powstałe w 2018 r. w kwocie 145.203,67 zł od 66 podmiotów, w tym 39 podmiotów posiadających zaległości z lat wcześniejszych.

Kontrolujący ustalili, iż powstała nadpłata w kwocie 1.330,30 zł wynikała z nadpłat od 30 wpłat w kwotach wyższych od wartości należnych do zapłaty w łącznej wysokości 575,59 zł (w przedziale od 0,07 zł do 160,71 zł) oraz wniesionych wpłat 16 kwot do wyjaśnienia w łącznej wysokości 754,71 zł (w przedziale od 0,50 zł do 186,00 zł).

Kontrolujący ustalili, że w 2018 r. kontrolowana jednostka dokonała 3 aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa, skutkujących podwyższeniem przedmiotowej opłaty. Od aktualizacji opłat nie wpłynęły odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku. Aktualizacji dokonywano poprzez wypowiedzenie dotychczasowej opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste i przedstawienie opłaty w nowej wysokości. Wypowiedzenia przekazano użytkownikom wieczystym do 31 grudnia roku poprzedzającego obowiązywanie nowej opłaty rocznej. Informacje o dokonanych aktualizacjach Wydział Gospodarki Nieruchomościami przekazywał pisemnie Wydziałowi Finansowemu, który ewidencjonował nową opłatę roczną dla każdego użytkownika wieczystego w programie finansowo-księgowym i ujmował w ewidencji księgowej jako przypis należności po upływie terminu na wniesienie odwołania do SKO.

§0570 – Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych

Należności w ww. paragrafie dotyczyły kary umownej naliczonej w związku z nieterminowym sporządzeniem przez rzeczoznawcę operatu szacunkowego wykonanego w celu ustalenia odszkodowania za ograniczenie prawa własności

nieruchomości skarbu Państwa w wysokości 110,70 zł. Podstawą przypisu należności w ewidencji księgowej była nota księgowa.

Przypisane należności zostały zrealizowane w całości. Powyższa kwota została uregulowana i nie wystąpiły z tego tytułu zaległości.

Wskazana należność została błędnie sklasyfikowana gdyż powinna być ujęta w §095 – Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów.

§0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień

Ujęta w powyższym paragrafie kwota należności w wysokości 58,00 zł. dotyczyła zaległości z tytułu nieuiszczonych, przypisanych przed okresem objętym kontrolą kosztów, upomnień do zapłaty należności z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

W kontrolowanym okresie została uiszczona tylko jedna kwota kosztów upomnień w wysokości 11,60 zł, natomiast kwota pozostała do zapłaty na koniec tego okresu wyniosła 46,40 zł.

§0750 – Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa

Przypisane należności w łącznej kwocie 79.706,21 zł dotyczyły opłat z tytułu dzierżawy 17 nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa przez 11 osób fizycznych, spółki prawa handlowego oraz Wspólnotę Mieszkaniową z/s w Bolszewie i Gminę Choczewo, a także z tytułu najmu lokalu mieszkalnego przez osobę fizyczną.

Analizie poddano losowo wybrane umowy zawarte z dzierżawcami i najemcą, gdzie ustalono, iż przypisane należności były zgodne ze stawkami określonymi w poszczególnych umowach. Podstawą przypisu należności w ewidencji księgowej były faktury VAT.

Kontrolujący ustalił, iż wskazana w sprawozdaniu rocznym Rb-27ZZ suma przypisów należności (kol. 5) obejmowała przypis należności wynikającej z faktury VAT nr VAT/2018/12/3/SP wystawionej w 2018 r. z terminem płatności przypadającym w 2019 r. w łącznej kwocie 130,13 zł.

W odpowiedzi na zapytanie kontrolującego z dnia 23.05.2019 r. dotyczące powyższej okoliczności, w piśmie nr PZ.8124.05.2019 z dnia 24.05.2019 r. podpisanym przez wicestarostę Pana Jacka Thiela wskazano, iż „w sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2018 rok w kolumnie „Należności” ujęto przypis w kwocie 130,13 zł, który termin płatności przypada na rok 2019 wynikający z umowy dzierżawy nieruchomości gruntowych stanowiących własność Skarbu państwa (bezumowne korzystanie z nieruchomości w okresie od 1 października 2018 roku do 19 grudnia 2018 roku). Ww. sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie zapisu konta 220, a kwoty wykazane w sprawozdaniu wykazują zgodność z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej”.

Należy stwierdzić, iż błędnie wskazano sumę należności, zawyżając ją o kwotę 130,13 zł, bowiem zgodnie z §6 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań

budżetowych w zakresie budżetów j.s.t., stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 09.01.2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r. r., poz. 109 ze zm.), w części dotyczącej sprawozdania Rb-27ZZ, „w kolumnie „Należności” wykazuje się salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów należności z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy, po zmniejszeniu ich o kwoty odpisów (...)”.

Suma przypisów księgowych obejmowała również zaległości stanowiące należności powstałe przed okresem objętym kontrolą w kwocie 10.999,91 zł. Kwota zaległości w 2018 r. uległa niewielkiemu zmniejszeniu i na koniec tego okresu wyniosła łącznie 10.773,33 zł.

§0760 – Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji źródłowej, kontrolujący ustalił, iż należności zaewidencjonowane w przedmiotowym paragrafie w łącznej kwocie 252.095,43 zł dotyczyły ustalonych w uprzednio wydanych decyzjach przypadających na 2018 r. rat opłat za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

We wszystkich przypadkach wierzytelności Skarbu Państwa zostały zabezpieczone hipotekami przymusowymi ustanowionymi w księgach wieczystych.

Suma ww. przypisów obejmowała również zaległości, wynikające z bilansu otwarcia na 2018 r. w kwocie 37.987,43 zł.

Kwota zaległości do zapłaty na koniec 2018 r. wyniosła łącznie 37.216,00 zł.

§0770 – Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości

Ustalono, iż należności przypisane i zaewidencjonowane w przedmiotowym paragrafie w łącznej kwocie 194.456,91 zł dotyczyły należności z tytułu sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa na podstawie umów sprzedaży w formie aktów notarialnych z 2017 r. (rata) i 2018 r. (rata, 2 należności).

Suma ww. przypisów obejmowała również zaległości, wynikające z bilansu otwarcia na 2018 r. w kwocie 16.672,93 zł. Kwota zaległości na koniec 2018 r. pozostała w tej samej wysokości. Należy zaznaczyć, iż kontrolowana jednostka nie zaplanowała w powyższym paragrafie dochodów, pomimo raty z terminem płatności przypadającej na 2018 r., wskazanej w akcie notarialnym wystawionym w 2017 r.

§0920 – Wpływy z pozostałych odsetek

Należności przypisane i zaewidencjonowane w przedmiotowym paragrafie dotyczyły naliczonych płatnikom odsetek od nieuregulowanych terminowo wpłat z tytułu władania nieruchomościami Skarbu Państwa zarówno w roku 2018, jak i w latach wcześniejszych.

Na podstawie przedłożonej do kontroli ewidencji księgowej ustalono, iż przypisu należności z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań jednostka dokonywała kwartalnie oraz do momentu spłaty należności, gdy przypadał po zakończonym kwartale.

Suma przypisów księgowych obejmowała zaległości stanowiące należności powstałe przed okresem objętym kontrolą w kwocie 440.514,64 zł. Kwota zaległości w regulowaniu należności przez płatników w 2018 r. na koniec kontrolowanego okresu wyniosła 497.213,33.

§0970 – Wpływy z różnych dochodów

Należności przypisane i zaewidencjonowane w przedmiotowym paragrafie w łącznej kwocie 50.766,67 zł dotyczyły wpływów z odszkodowań z tytułu:

- szkód powstałych wskutek ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości Skarbu Państwa i trwałego zmniejszenia wartości prawa własności w związku z budową gazociągu,
- wydzielenia działki gruntu pod drogę publiczną, która przeszła odpowiednio na własność: Gminy Miasta Redy, Powiatu Wejherowskiego oraz Gminy Miasta Wejherowo.

Podstawą przypisu należności w ewidencji księgowej były faktury VAT. Nie wystąpiły jakiegokolwiek zaległości w regulowaniu należności przez płatników.

Wskazana należność została błędnie sklasyfikowana gdyż powinna być ujęta w §0800 – Wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego.

Potrącenia

Od zrealizowanych dochodów Powiat dokonał należnych sobie potrąceń w wysokości:

- 25%, zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz art. 4 ust. 14 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – §§ 0470 (trwały zarząd), 0550, 0750, 0760, 0770 oraz 0920,
- 5%, zgodnie z dyspozycją art.5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – §§ 0470 (służebność gruntowa i przesyłu), 0570, 0640 oraz 0970.

Zaległości

Stan zaległości na koniec 2018 r. wyniósł 1.516.399,96 zł, z tego zaległości z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wyniosły 954.477,97 zł., natomiast odsetki od tych zaległości 395.634,89 zł, co łącznie stanowiło 89% ogółu zadłużenia.

W związku z powyższym szczegółową analizą objęto stan i strukturę zaległości z tytułu użytkowania wieczystego, jak i podejmowane działania windykacyjne.

Na podstawie analizy przedstawionej do kontroli ewidencji księgowej należności ustalono, że zaległości w kwocie głównej w wysokości 809.274,30 zł dotyczyły należności powstałych przed 2018 r.

Część powyższych zaległości w kwocie 141.270,48 zł została zaewidencjonowana na koncie 290-03 jako należności przedawnione.

W związku z powyższym skierowano do kontrolowanej jednostki prośbę o wyjaśnienie, z jakich powodów nie dokonano umorzenia tych należności, skoro są to należności nieściągalne i zaprzestano wobec nich podejmowanie dalszych czynności windykacyjnych. W odpowiedzi z dnia 28 czerwca 2019 r. Starosta Wejherowski Pani Gabriela Lisius poinformowała, iż: *„Starosta Wejherowski nie dokonywał umorzenia należności w przypadku stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, gdyż zawsze istnieje możliwość, że istniejący podmiot będzie dysponował majątkiem umożliwiającym skuteczne wyegzekwowanie należności. Póki podmiot istnieje Starosta okresowo podejmuje próby wyegzekwowania należności. Umorzenie stosowane jest w wypadkach wyjątkowych, w szczególności, gdy zobowiązany podmiot zakończył swój byt prawny, np. wskutek upadłości, czy likwidacji...”*.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia należy stwierdzić, że należności przedawnione, to takie należności, dla których upłynął ustawowy termin ich dochodzenia na drodze powództwa cywilnego, a więc niemożliwa jest ich egzekucja. Ponadto znaczna część tych należności powstała przed 2010 r. (najstarsze dotyczą lat 1998-2000), sześciu zobowiązanych zmarło, część zaległości od osób fizycznych dotyczy stosunkowo niskich kwot od 10,58 zł do ok. 1.000,00 zł; a w stosunku do wszystkich zaległości, gdzie wszczęto postępowanie egzekucyjne, zostało ono umorzone z uwagi na bezskuteczność.

Wśród zaległości przedawnionych znajduje się m.in. zobowiązanie za lata 2002-2007 firmy Sp. z o.o. w kwocie 59.722,15 zł. Zaległości Spółki, jak i podejmowane wobec niej działania windykacyjne były przedmiotem kontroli prowadzonych w 2013 r. i w 2015 r. W wystąpieniach pokontrolnych stwierdzono, że doszło do przedawnienia ww. zaległości, a w wystąpieniu pokontrolnym z 2015 r. wydano zalecenie pokontrolne nakazujące Starostwu Powiatowemu w Wejherowie *„wyksięgowanie przedawnionych należności ww. podmiotu w trybie art. 35b ust. 1 pkt 5, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości”*. Kontrolujący ustalili, że do dnia wszczęcia niniejszej kontroli **nie zostało one zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę i przedmiotowe należności nadal figurują w księgach rachunkowych**, pomimo że przedmiotowa Spółka nie figuruje w KRS.

Należy też podkreślić, że w odniesieniu do największych dłużników, których zaległości zostały uznane za przedawnione, kwoty należnych odsetek za zwłokę znacznie przekroczyły kwotę należności głównej z uwagi na kilkunastoletni okres od czasu powstania należności.

—

Na podstawie ewidencji księgowej należności, stwierdzono, że wystąpiły również należności przedawnione, które zostały zaksięgowane na koncie 290-02 i 290-03. W większości wypadków dotyczą one stosunkowo niskich kwot zaległości od osób fizycznych

Reasumując, należy stwierdzić, że dane wykazywane w sprawozdaniu Rb-27ZZ dotyczące zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, są niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż obejmują należności przedawnione, które powinny być wyksięgowane na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości.

Największe zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, stanowiące ponad 50% zaległości z tego tytułu, posiadają firmy:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Sp. z o.o. za lata 2001 – 2018 w kwocie 340.883,67 zł należność główna plus odsetki za zwłokę 221.142,54 zł, przy czym część tych zaległości uległa przedawnieniu,
- Sp. z o.o. za lata 1998 – 2018 w kwocie 161.978,50 zł należność główna plus odsetki za zwłokę 56.970,02 zł, przy czym część należności uległa przedawnieniu.

Z uwagi na skalę powyższych zaległości zwrócono się z prośbą do kontrolowanej jednostki o wskazanie, jakie konkretne działania podjęto w stosunku do podmiotów nie wnoszących od szeregu lat opłat za użytkowanie wieczyste, w szczególności: ((zaległości od 1998 r. – 21 lat), PPHU Sp. z o.o. (zaległości od 2001 r. – 18 lat), mających na celu uniknięcia dalszego generowania należności nieściągalnych (np. czy wszczęto egzekucję z nieruchomości objętej użytkowaniem wieczystym, złożono wnioski o upadłość spółki, zażądano rozwiązania umowy o użytkowaniu wieczystym na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami.).

W odpowiedzi z dnia 28 czerwca 2019 r. Starosta Wejherowski Pani Gabriela Lisius poinformowała, iż prowadzona jest egzekucja z nieruchomości objętych użytkowaniem wieczystym, jednakże nie znalazł się nabywca przedmiotowych nieruchomości. Na dowód przedstawiono wyciągi z ksiąg wieczystych, gdzie w dziale III wpisano ostrzeżenie o toczącej się egzekucji z nieruchomości. Wyjaśniła również, że w obu przypadkach prawo użytkowania wieczystego powstało z mocy prawa, wskutek przekształcenia dawnego prawa trwałego zarządu przedsiębiorstw państwowych w prawo użytkowania wieczystego. Wobec tego nie jest nigdzie określony sposób korzystania z nieruchomości ani termin zabudowy, tym samym art. 33 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami nie może być zastosowany.

Kontrolujący dokonał analizy podejmowanych działań windykacyjnych w stosunku do 5 wybranych płatników, ze szczególnym uwzględnieniem należności z lat 2017-2018. Jako kryterium doboru próby do analizy przyjęto jedną z najwyższych kwot zadłużenia:

1. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Sp. z o.o. zaległości za lata 2001, 2003-2018 z tytułu użytkowania wieczystego w łącznej

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

kwocie 562.026,21 zł (§0550), w tym należność główna 340.883,67 zł, odsetki za zwłokę 221.142,54 zł.

W wyniku podjętych działań windykacyjnych, w toku postępowań sądowych wydano:

- nakaz zapłaty dotyczący zaległości za 2001 r. i za 2003 r., których egzekucja została umorzona postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie w dniu 17.11.2010 r. z powodu bezskuteczności, które nie były zgłaszane ponownie do egzekucji,
- nakaz zapłaty dotyczący zaległości za lata 2004-2016, objęte bezskutecznym postępowaniem egzekucyjnym.

W stosunku do zaległości z lat 2017 – 2018 nie zostały podjęte działania egzekucyjne z wyjątkiem wezwań do z dnia 11.07.2018 r. oraz 02.05.2019 r.

2. Pani G.K. i Pan W.K. – zaległości za lata 2012-2018 w łącznej kwocie 265.775,30 zł, w tym:

- z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste 4 działek nr 46/12 oraz 17/17, 46/6 i 46/7 (§0550)- należność główna za lata 2012-2018 – 163.455,38 zł, odsetki za zwłokę – 52.651,99 zł,
- z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności działki nr 46/12 (§0760): należność główna z terminem zapłaty do dnia 18.06.2014 r. – 36.553,67 zł, odsetki za zwłokę – 13.114,26 zł.

W wyniku podjętych działań windykacyjnych, w toku postępowań sądowych wydano nakazy zapłaty dotyczące zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste za lata 2012-2015, które były objęte postępowaniem egzekucyjnym, w którym do dnia zakończenia kontroli udało się uzyskać 229,14 zł.

Natomiast w odniesieniu do zaległości z 2016 r. wystawione zostało wezwanie do zapłaty w 2019 r., następnie w odniesieniu do zaległości z lat 2017-2018 wezwanie do zapłaty wystawiono 11.07.2018 r. Innych działań windykacyjnych nie podjęto.

Z kolei należność z tytułu opłaty za przekształcenie w 2013 r. prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (przekształcenie w zakresie 2/12 części nieruchomości na wniosek pozostałych użytkowników wieczystych) była objęta postępowaniem egzekucyjnym, które postanowieniem Naczelnik Urzędu Skarbowego w Wejherowie z dnia 28.03.2017 r. zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

3. Pani P.P. – zaległości za lata 2012-2018 z tytułu użytkowania wieczystego w łącznej kwocie 204.908,90 zł (§0550), w tym należność główna 152.589,22 zł, odsetki za zwłokę 52.319,68 zł.

W wyniku podjętych działań windykacyjnych, w toku postępowań sądowych wydano nakazy zapłaty dotyczące zaległości za lata 2012-2016 i objęte są postępowaniem egzekucyjnym.

Natomiast w stosunku do zaległości z lat 2017 – 2018 nie były podejmowane działania egzekucyjne z wyjątkiem wysłania jednego wezwania do zapłaty z dnia 02.05.2019 r.

Kontrolujący ustalił, iż w wyniku prowadzonego postępowania egzekucyjnego, prawo użytkowania wieczystego zostało zbyte w 2019 r. na rzecz osób trzecich, natomiast organ oczekuje na podział środków ze sprzedaży, które pokryłyby przedmiotowe zaległości.

4. – zaległości za lata 1998-2018 r. z tytułu użytkowania wieczystego w łącznej kwocie 218.948,52 zł, w tym należność główna 161.978,50 zł, odsetki za zwłokę 56.970,02 zł.

W wyniku podjętych działań windykacyjnych, w toku postępowań sądowych wydano nakazy zapłaty dotyczące zaległości za lata 2013-2016, jednakże egzekucja powyższych należności okazała się bezskuteczna.

W stosunku do zaległości z lat 2017-2018 nie zostały podjęte działania windykacyjne, z wyjątkiem wysłania jednego wezwania do zapłaty z dnia 02.05.2019 r.

5. – zaległość za rok 2018 z tytułu użytkowania wieczystego w łącznej kwocie 35.784,11 zł, w tym należność główna 34.010,00 zł, odsetki za zwłokę 1.774,11 zł.

Podobnie jak w opisanych wyżej przypadkach działania windykacyjne ograniczyły się do wysłania wezwań do zapłaty z dnia 19.04.2018 r., 15.05.2018 r. oraz 02.05.2019 r.

We wrześniu 2018 r. Spółka za pośrednictwem Starosty Wejherowskiego złożyła wniosek do Wojewody Pomorskiego o umorzenie należności, na które pismem z dnia 06.06.2019 r. Wojewoda Pomorski nie wyraził zgody.

Reasumując, należy stwierdzić, że w przypadku spraw objętych kontrolą w odniesieniu do zaległości z lat 2018-2018, czynności windykacyjne ograniczały się do wysyłania wezwań do zapłaty, w większości wypadków ze znaczną zwłoką.

Ulgi w spłacie należności

W 2018 r. w Powiecie Wejherowskim wystąpiło jedno umorzenie zaległości, przypisanych dłużnikowi : siedzibą w ? wykreślonej z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 13.02.2018 r. łączna kwota umorzonych należności wyniosła 1.576,85 zł. Organem właściwym do rozpatrzenia przedmiotowej sprawy był Wojewoda Pomorski, a stosowne oświadczenie w tym zakresie zostało przedstawione w piśmie nr FB-I.3111.413.2018.JB z dnia 03.12.2018 r.

Terminowość przekazywania dochodów Skarbu Państwa

Na podstawie przedłożonej do kontroli ewidencji księgowej oraz wyciągów bankowych dokonano analizy terminowości przekazywania zrealizowanych dochodów, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

II. Realizacja dochodów budżetu państwa z tytułu opłat za pobyt stały w ośrodkach wsparcia – rozdział 85203

Powyższe zadanie realizowano na podstawie:

- 1) art. 51 i art. 51b ust. 1 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm., t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.),
- 2) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14.07.2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1058, Dz.U. z 2018 r., poz. 1358).

Zadanie realizowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie. Kontrolujący ustalił, iż z usług opiekuńczych świadczonych w ośrodku wsparcia prowadzonego w formie środowiskowego domu samopomocy, na rzecz osób wymagających częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, skorzystało 15 uczestników, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Spośród wskazanych uczestników zajęć tylko 3 osoby były zobowiązane do uiszczania opłat za pobyt w ośrodku wsparcia.

Należności przypisane z powyższego tytułu w rozdziale 85203 §0830 wyniosły 3.922,04 zł, natomiast dochody wykonane 2.264,80 zł, przy czym 95% uzyskanej kwoty dochodów, tj. 2.151,57 zł przekazano na rachunek dochodów budżetu państwa, natomiast 5% – 113,23 zł przekazano na rzecz Gminy, zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1453 ze zm., t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1530 ze zm.).

Kontrolujący ustalił, iż wskazana w sprawozdaniu rocznym Rb-27ZZ suma przypisów należności (kol. 5) obejmowała: saldo początkowe w kwocie 92,25 zł, przypisy należności wynikające z decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą z terminem płatności w 2018 r. w łącznej kwocie 2.356,20 zł oraz przypisy należności wynikające z decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą z terminem płatności przypadającym w 2019 r. w łącznej kwocie 1.565,84 zł.

W odpowiedzi na zapytanie kontrolującego z dnia 21.05.2019 r. dotyczące powyższej okoliczności, w piśmie nr PZ.8124.05.2019 z dnia 22.05.2019 r. podpisanym przez wicestarostę Pana Jacka Thiela wskazano, iż należności z terminem przypadającym na rok 2019 zostały ujęte w sprawozdaniu rocznym Rb-27ZZ za 2018 r., „ponieważ zostały one zaksięgowane w miesiącu grudniu 2018 roku. Ww. sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych i kwoty wykazane w sprawozdaniu wykazują zgodność z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wykazanie w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych”.

Odnosząc się do powyższego należy stwierdzić, iż zgodnie z § 20 pkt.1 ppkt 4 lit. b Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów

budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911) zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Zatem, jeżeli zgodnie z zapisami §6 ust. 1 pkt 2 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów j.s.t.*, stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 09.01.2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 109 ze zm.), w części dotyczącej sprawozdania Rb-27ZZ, „w kolumnie „Należności” wykazuje się salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów należności z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy, po zmniejszeniu ich o kwoty odpisów (...)” to jednostka powinna utworzyć konta pomocnicze umożliwiające sporządzenie sprawozdania Rb-27ZZ w szczególności wynikającej z przytoczonego przepisu.

Reasumując, jednostka błędnie wykazała sumę należności, zawyżając ją o kwotę 1.565,84 zł stanowiącą należności z terminem zapłaty przypadającym na kolejny rok

W 2018 r. wystawiono 5 decyzji o przyznaniu świadczenia w formie pobytu w ośrodku wsparcia. Ponadto wystawiono 3 decyzje dotyczące zmiany wysokości opłaty

oraz 2 decyzje dotyczące zmiany terminu pobytu świadczeniobiorcy w tej placówce. Kontrolujący ustalił, iż w 6 z 8 decyzji ustalających odpłatność nie wskazano terminu zapłaty.

W ww. piśmie z dnia 22.05.2019 r. wskazano, iż „w treści decyzji ustalających odpłatność za pobyt w ŚDS przyjęta była zasada, iż z określenia „miesięcznie” należało wywnioskować, że płatność musi nastąpić najpóźniej do końca danego miesiąca. Ponadto osoby korzystające z usług ŚDS były informowane o terminie płatności przez pracownika PCPR. Po analizie przyjętego powyżej rozwiązania ustalono, aby w decyzjach administracyjnych wskazywać terminy płatności należności za pobyt w ŚDS. Taka zasadę przyjęto już w decyzjach na koniec 2018 roku 15/ŚDS-UM-O/2018 oraz 19/ŚDS-UM-O/2018 były już wskazane terminy płatności”.

Kontrolujący ustalił, iż w jednym przypadku opłata za przedmiotowe usługi świadczone w sierpniu 2018 r. w kwocie 98,70 zł została wniesiona przez świadczeniobiorcę z ponadmiesięczną zwłoką – termin płatności w dniu 31.08.2018 r., zapłata należności w dniu 02.10.2018 r.

W powyższym przypadku zostały naliczone odsetki za zwłokę w kwocie 0,63 zł. Jednakże odsetki te zostały naliczone bezpodstawnie, gdyż z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie wynika obowiązek ustalenia odsetek za nieterminowe regulowanie należności z tytułu przyznania, w formie decyzji administracyjnej, odpłatnej usługi opiekuńczej świadczone w ośrodkach wsparcia.

Poza wskazanym przypadkiem dotyczącym ujęcia należności z terminem przypadającym na kolejny rok budżetowy, dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej (...) były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej.

Prawidłowość rozliczenia dochodów budżetowych została zweryfikowana przez kontrolującego w oparciu o ewidencję księgową kont rozrachunkowych oraz dochodowych, prowadzoną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie (konto 219-852-85203-0830D-009001A, konta analityczne: 219040002, 219040005, 219040006, konto 219-852-85203-0920D-009001A oraz konta 129-852-85203-0830D,0920D-009001A).

Przypis należności był ewidencjonowany przez PCPR odrębnie dla każdego świadczeniobiorcy na analitycznych kontach rozrachunkowych. Pobrane opłaty były przekazywane przez PCPR na rachunek bankowy Powiatu Wejherowskiego, które następnie ulegały podziałowi na należności przypisane budżetowi państwa oraz budżetowi powiatu. Kwoty zrealizowanych dochodów zostały przekazane przez Powiat Wejherowski w prawidłowej wysokości oraz terminie na rachunek bankowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Podstawą przypisu były decyzje wydawane z upoważnienia Staroty Wejherowskiego przez dyrektora placówki o przyznaniu świadczenia w formie usług opiekuńczych świadczonych w ośrodku wsparcia.

Zgodnie z art. 51b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kwotę odpłatności ustalano w wysokości 5% kwoty dochodu przypadającego na osobę samotnie gospodarującej lub na członka rodziny świadczeniobiorcy, jeżeli dochód uprawnionego podmiotu przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy.

W 2018 r. w Powiecie Wejherowskim nie udzielono ulg w spłacie należności z tytułu opłat za pobyt w ośrodku wsparcia.

III. Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji celowych w zakresie objętym kontrolą

Na podstawie sprawozdania Rb-50, ewidencji księgowej oraz dokumentacji źródłowej kontrolujący dokonali analizy wydatkowania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2018 r. na zadania objęte zakresem kontroli. Plan i wykonanie dotacji przedstawiały się następująco:

Rozdział	Paragraf	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Środki otrzymane	Wykonanie	Zwrot
75515	2110	Nieodpłatna pomoc prawna	500.832,00	500.832,00	500.832,00	0,00
85203	2110	Ośrodki wsparcia	305.891,00	305.891,00	305.891,00	0,00
85395	2110	Pozostała działalność - Karta Polaka	95.940,00	94.680,00	94.680,00	0,00
Razem			902.663,00	901.403,00	901.403,00	0,00

W zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji udzielonych z budżetu państwa w 2018 r. badaniem objęto: dowody przedstawione w formie wydruków z ewidencji księgowej z podziałem na wydatki wg rozdziałów i paragrafów oraz dokumentację źródłową w odniesieniu do poszczególnych wydatków.

Nieodpłatna pomoc prawna oraz edukacja prawna (rozdział 75515 §2110)

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w ustawie z dnia 05.08.2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2030 ze zm.).

Przyznana dotację w kwocie 500.832,00 zł – zgodnie z decyzją nr 2.1/2018 Wojewody Pomorskiego z dnia 20 lutego 2018 r., Powiat Gdański wykorzystał w 100%, klasyfikując poniesione wydatki odpowiednio w: §2310 – 13.146,84 zł, §2360 – 242.903,52 zł oraz §4300 – 244.781,64 zł. Należy zaznaczyć, iż planowana kwota wydatków ujętych w §4300 wynosiła 244.781,00 zł, zatem została przekroczona o 0,64 zł, jednakże łączna kwota wydatków nie przekroczyła sumy środków przeznaczonych na ten cel.

W oparciu o mnożnik zdefiniowany w art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, Powiat Wejherowski zobowiązany był do uruchomienia 8 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, tj.: 4 punktów prowadzonych samodzielnie, w których usługę tę świadczyć mieli radca prawny bądź adwokat oraz 4 punktów powierzonych organizacji pozarządowej, wyłonionej w ramach otwartego konkursu ofert. Wypełniając powyższe warunki, Powiat Wejherowski zawarł porozumienia z gminami: Miasta Rumi, Miasta Redy, Miasta Wejherowa, Wejherowo, Choczewo, Łęczyce, Gniewino, Luzino, Szemud i Linia w sprawie zorganizowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Na mocy ww. porozumień powstały następujące punkty obsługi, umiejscowione łącznie w 11 lokalach z uwagi na fakt, iż trzy punkty (6, 7 i 8) prowadzone były w dwóch lokalach w zależności od dnia tygodnia:

- Punkt 1: Urząd Miasta Rumi, ul. Sobieskiego 7 – prowadzony przed adwokata,
- Punkt 2: Urząd Miasta Rumi, ul. Sobieskiego 7 – prowadzony przez radcę prawnego,
- Punkt 3: Urząd Miasta Redy, ul. Gdańska 33 – prowadzony przez adwokata,
- Punkt 4: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, Kusocińskiego 17 – prowadzony przez radcę prawnego,
- Punkt 5: Bolszewo, ul. Reja 9 – prowadzony przez fundację,
- Punkt 6: Urząd Gminy Choczewo, ul. Pierwszych Osadników 17 oraz Łęczyce, ul. Długa 42B – prowadzony przez fundację,
- Punkt 7: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Ośrodek Zdrowia w Gniewinie, ul. Pomorska 40/1 oraz Urząd Gminy Luzino, ul. 10 Marca 11 – prowadzony przez fundację,

- Punkt 8: Urząd Gminy Szemud, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie oraz Urząd Gminy Linia, ul. Turystyczna 15 – prowadzony przez fundację.

W celu realizacji zadania publicznego na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej organ zawarł umowy na okres od stycznia do grudnia 2018 r. z:

1. Stowarzyszeniem z siedzibą w – organizacją pożytku publicznego wybraną w wyniku rozstrzygnięcia konkursu w rozumieniu zapisów art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r., poz.1118 ze zm.);

Zgodnie z zawartą umową nr 342/2017 oraz nr 343/2017 z dnia 19.12.2017 r. na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkty pomocy prawnej w Bolszewie oraz w Szemudzie i w Linii. Nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie: w Bolszewie – od poniedziałku do piątku, w Szemudzie – w poniedziałek i w czwartek oraz w Linii – we wtorek, w środę i w piątek.

Na realizację przedmiotu każdej z umów Powiat zobowiązał się przekazać środki finansowe w łącznej wysokości 121.451,76 zł, tj. po 60.725,88 zł, płatne w dwunastu równych transzach miesięcznych, przy czym w treści umów organ zastrzegł o sprawowanej kontroli nad prawidłowością wykonywania zadania publicznego i o obowiązkach sprawozdawczych stowarzyszenia.

2. Fundacją z siedzibą w – organizacją pożytku publicznego wybraną w wyniku rozstrzygnięcia konkursu w rozumieniu zapisów art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r., poz.1118 ze zm.);

Zgodnie z zawartą umową nr 344/2017 oraz nr 345/2017 z dnia 19.12.2017 r. na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkty pomocy prawnej w Choczewie i w Łęczycach oraz w Gniewinie i w Luzinie. Nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie: w Choczewie – w poniedziałek i w piątek, w Łęczycach – od wtorku do czwartku, w Gniewinie – we wtorek, w środę i w piątek oraz w Luzinie – w poniedziałek i w czwartek.

Na realizację przedmiotu każdej z umów Powiat zobowiązał się przekazać środki finansowe w łącznej wysokości 121.451,76 zł, tj. po 60.725,88 zł, płatne w dwunastu równych transzach miesięcznych, przy czym w treści umów organ zastrzegł o sprawowanej kontroli nad prawidłowością wykonywania zadania publicznego i o obowiązkach sprawozdawczych stowarzyszenia.

3. Adwokatem Z.W. – umowa nr 346/2017 z dnia 19.12.2017 r.;

Na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkt pomocy prawnej w Rumi przy ul. Sobieskiego 7, w którym nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wysokość wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 5.060,49 zł. Podstawą rozliczenia finansowego były miesięczne faktury wraz z miesięczną kartą czasu świadczonych usług wystawione przez zleceniobiorcę, które zostały wystawione na łączną kwotę 60.725,88 zł.

4. Radcą prawnym H.W. – umowa nr 347/2017 z dnia 19.12.2017 r.

Na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkt pomocy prawnej w Wejherowie przy ul. Kusocińskiego 17, w którym nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wysokość wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 5.060,49 zł. Podstawą rozliczenia finansowego były miesięczne faktury wraz z miesięczną kartą czasu świadczonych usług wystawione przez zleceniobiorcę, które zostały wystawione na łączną kwotę 60.725,88 zł.

5. Radcą prawnym M.K. – umowa nr 348/2017 z dnia 19.12.2017 r.

Na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkt pomocy prawnej w Rumi przy ul. Sobieskiego 7, w którym nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wysokość wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 5.060,49 zł. Podstawą rozliczenia finansowego były miesięczne faktury wraz z miesięczną kartą czasu świadczonych usług wystawione przez zleceniobiorcę, które zostały wystawione na łączną kwotę 60.725,88 zł.

6. Adwokatem T.K. – umowa nr 354/2017 z dnia 29.12.2017 r.;

Na świadczenie usług Zarząd Powiatu wyznaczył punkt pomocy prawnej w Rumi przy ul. Sobieskiego 7, w którym nieodpłatna pomoc prawna była świadczona przez minimum 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wysokość wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 5.060,49 zł. Podstawą rozliczenia finansowego były miesięczne faktury wraz z miesięczną kartą czasu świadczonych usług wystawione przez zleceniobiorcę, które zostały wystawione na łączną kwotę 60.725,88 zł.

Ponadto w umowach z radcą prawnym i adwokatem zostały uwzględnione pozostałe elementy określone w art. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. zapewnienie wyodrębnionego lokalu i sposobu z jego korzystania, zapewnienie dostępu do sieci energetycznej, telefonicznej, informatycznej, określenie zasad zapewnienia przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa, w przypadku, gdy nie będzie on w stanie udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej wg określonych zasad oraz zasady rozwiązania umów.

Organizacje pozarządowe świadcząca usługi nieodpłatnego poradnictwa prawnego zostały wybrane w procedurze konkursowej ofert na realizację zadania publicznego polegającego na prowadzeniu dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego.

W wyznaczonym terminie złożono 47 ofert. Wyboru ofert dokonała wybrana przez Zarząd Powiatu Wejherowskiego Komisja Konkursowa, w oparciu o kryteria oceny

formalnej i merytorycznej, rekomendując Zarządowi Powiatu wybór 2 organizacji pozarządowych. Z wybraną organizacjami zawarto ww. umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego.

Kontrolującemu zostały przedłożone zbiorcze informacje o *wykonaniu zadań polegających na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej* sporządzone przez Starostę Wejherowskiego za poszczególne kwartały 2018 r. oraz zbiorcze zestawienie za cały 2018 r. wraz z miesięcznymi kartami czasu świadczenia usług. Na podstawie ww. dokumentów stwierdzono, że nieodpłatna pomoc prawna była udzielana we wszystkich wyznaczonych punktach na terenie Powiatu Wejherowskiego, przez 5 dni w tygodniu, w określonych godzinach, zgodnie z zawartymi umowami.

Łącznie w 2018 r. udzielono 2.624 porady prawne, z czego 926 porad zostały udzielone przez organizacje pożytku publicznego.

Na realizację zadania Powiat Gdański wydatkował środki z dotacji w 100%, tj. w łącznej kwocie 500.832,00 zł, z przeznaczeniem na:

1. Wynagrodzenia radców prawnych i adwokatów w łącznej kwocie 242.903,52 zł, zgodnie z zawartymi umowami, zaklasyfikowane w §4300,
2. Wypłaty dotacji dla Fundacji Instytut Aktywizacji Regionów oraz dla Stowarzyszenia w łącznej kwocie 242.903,52 zł, zgodnie z zawartymi umowami, zaklasyfikowane w §2360,
3. Koszty obsługi zadania, tj. zapewnienie dostępu do energii elektrycznej, telefonicznej i teleinformatycznej, poniesione przez poszczególne gminy w łącznej kwocie 15.024,96 zł, w tym:
 - na podstawie zawartych w 2017 r. porozumień, w których wskazano kwoty dotacji na pokrycie utrzymania lokali, odpowiednio dla Gminy: Miasta Rumí – 3.756,24 zł, Miasta Wejherowa – 1.878,12 zł, Wejherowo – 1.878,12 zł, Choczewo – 752,00 zł, Łęczycze – 1.126,12 zł, Gniewino 846,00 zł, Luzino – 1.032,12 zł, Szemud – 752,00 zł i Linia – 1.126,12 zł, tj. w łącznej kwocie 13.146,84 zł – zaklasyfikowane w §2310,
 - przez Gminę Miasta Redy na kwotę 1.878,12 zł – zaklasyfikowane w §4300 jako usługa w związku z wystawioną fakturą VAT.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji księgowo – finansowej oraz umów kontrolujący stwierdził, iż dotacja celowa została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Zgodnie z dyspozycją art. 20 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, wynagrodzenia z tytułu umów oraz wypłaty na rzecz organizacji pozarządowych w łącznej wysokości 485.807,04 zł nie przekroczyły 97% dotacji otrzymanej w przedmiotowym rozdziale.

Ośrodki wsparcia (rozdział 85203 §2110)

Na wydatki związane z działalnością ośrodka wsparcia w 2018 r. Powiat Wejherowski otrzymał dotację celową w kwocie 305.891,00 zł, która została wykorzystana w całości na prowadzenie ośrodka wsparcia przez Stowarzyszenie

z siedzibą w będącą organizacją pożytku publicznego.

Organizacja pozarządowa została wybrana w procedurze konkursowej ofert. W wyznaczonym terminie złożono 1 ofertę. Oceny oferty dokonała powołana przez Zarząd Powiatu Wejherowskiego Komisja Konkursowa, w oparciu o kryteria oceny formalnej i merytorycznej, rekomendując Zarządowi Powiatu jej wybór. Z wybraną organizacją zawarto w dniu 15.12.2017 r. umowę o powierzenie realizacji zadania publicznego nr 339/2017 pod nazwą „Prowadzenie Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Wejherowie”, typu A i B, dla osób przewlekłe psychicznie chorych i osób upośledzonych umysłowo, z terenu powiatu wejherowskiego.

W treści powyższej umowy określono sposób finansowania zadania publicznego, który odnosi się do faktycznej liczby uczestników przebywających w placówce oraz wielkości finansowania ze środków, które przekazywano w transzach (ilość uczestników pomnożona przez kwotę przypadającą na jednego uczestnika), a także sprawowaną kontrolę nad realizacją zadania publicznego oraz obowiązki sprawozdawcze zleceniobiorcy, przy czym wskazana w umowie pierwotna kwota dotacji w wysokości 262.476,00 zł została zwiększona do kwoty 305.891,00 zł w związku z objęciem ośmiu uczestników programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”).

Z usług opiekuńczych świadczonych w Środowiskowym Domu Pomocy Społecznej w Wejherowie w 2018 r. korzystało 15 osób.

Kontrolującemu zostały przedłożone sprawozdania z wykonania zadania publicznego, przedłożone przez Stowarzyszenie za poszczególne kwartały 2018 r. oraz sprawozdanie za cały 2018 r. wraz z miesięcznymi listami obecności, potwierdzającymi faktyczną ilość uczestników usług opiekuńczych. Przedłożona do kontroli dokumentacja wskazuje na funkcjonowanie i działanie ośrodka wsparcia w okresie objętym kontrolą.

Na realizację zadania Stowarzyszenie wydatkowało środki z dotacji w 100%, tj. w łącznej kwocie 305.891,00 zł, z przeznaczeniem na:

1. Koszty merytoryczne w łącznej kwocie 193.138,56 zł, w tym: koszty ogółem związane z zatrudnieniem codziennej obsługi – 158.242,44 zł, wyjazdy z grupą – 13.202,69 zł oraz zakupy środków wyposażenia i promocji – 21.693,43 zł,
2. Koszty obsługi w łącznej kwocie 112.752,44 zł, w tym: zakup energii – 8.490,42 zł, zakup materiałów do terapii zajęciowej – 17.345,59 zł, zakup materiałów gospodarczych – 44.973,36 zł, zakup materiałów żywnościowych – 19.994,10 zł, opłaty i ubezpieczenia – 519,00 zł, świadczenia urlopowe z ZFŚS – 3.300,00 zł, naprawy i konserwacje – 160,37 zł, szkolenia pracowników – 1.470,00 zł oraz usługi komunalne, zdrowotne, telekomunikacyjne, administracyjno-księgowo i pozostałe – 16.499,60 zł.

Starostwo Powiatowe w Wejherowie sprawowało nadzór nad wydatkami dokonywanymi przez Stowarzyszenie poprzez weryfikację składanych przez nie sprawozdań.

Kontrolującemu przedłożono wydruk z ewidencji księgowej Stowarzyszenia i wyciąg bankowy z rachunku bieżącego, prowadzonego do obsługi otrzymanej dotacji celowej, z których wynikało, że poniesione wydatki były zgodne z przekazaną dotacją.

Dane wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-50 były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Starostwie.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji księgowo – finansowej oraz umów kontrolujący stwierdził, iż dotacja celowa została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Wyplata świadczeń wynikających z ustawy z dnia 07.09.2007 r. o Karcie Polaka (rozdział 85395 §2110)

Podstawy prawne przyznawania i wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej oraz rozliczania dotacji celowej budżetu państwa przeznaczonej na ww. zadanie określone zostały w ustawie z dnia 07.09.2007 r. o Karcie Polaka (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz.1459 ze zm.; tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1272 ze zm.).

Na wypłatę ww. świadczeń Powiatowi Wejherowskiemu, na podstawie decyzji nr 24/2018 Wojewody Pomorskiego z dnia 20.03.2018 r., zostały przyznane środki w wysokości 93.825,00 zł. Decyzją 24kor/2018 z dnia 23.04.2018 r., przyznana kwota dotacji została pomniejszona o 8.325,00 zł, tj. do kwoty 85.500,00 zł, a następnie, decyzją 24zm/2018 z dnia 08.06.2018 r., przyznana kwota dotacji ponownie pomniejszona o kwotę 3.000,00 zł, tj. do kwoty 82.500,00 zł. Decyzją nr 124/2018 Wojewody Pomorskiego z dnia 12.09.2018 r. kwota przedmiotowej dotacji dla Powiatu Wejherowskiego została zwiększona o kwotę 13.440,00 zł, osiągając ostateczną wielkość przyznanej dotacji w wysokości 95.940,00 zł.

Kontrolujący ustalił, iż świadczenia przyznano decyzjami indywidualnymi Wojewody Pomorskiego 18 osobom (11 wnioskodawcom, 4 osobom ze statusem małżonka oraz 3 dzieci).

Ostatecznie wypłacona, zgłoszona wg zapotrzebowania kwota świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka, zrealizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie wyniosła 94.680,00 zł. Pozostałe środki w kwocie 1.260,00 zł zostały objęte blokadą w związku z ich niewykorzystaniem, zgodnie z decyzją Wojewody Pomorskiego nr 237.4/blok/2018 z dnia 21.12.2018 r.

Świadczenia te wypłacane były od czerwca (w tym miesiącu płatność za kwiecień, maj oraz czerwiec) do grudnia 2018r.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji kontrolujący stwierdził, że kontrolowana jednostka prowadziła wyodrębnianą ewidencję księgową zadania. Dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej za IV kwartał 2018 r. były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23.12.2016 r. w sprawie trybu podziału rezerwy celowej na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie składało począwszy od czerwca comiesięczną *Informację o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę środków pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka*, zgodnie z terminem określonym w powyższym rozporządzeniu, tj. do dnia 5 każdego miesiąca, według stanu na ostatni dzień poprzedzającego miesiąca.

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o:

1. zwiększenie nadzoru nad prawidłowym ewidencjonowaniem dochodów, zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową, w celu uniknięcia błędów w tym zakresie; ✓
2. prawidłowe ujmowanie i wykazywanie należności oraz zaległości budżetu państwa w sprawozdaniu Rb-27ZZ, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej; ✓
3. rzetelne planowanie dochodów budżetowych na rok następny, przy wykorzystaniu wszystkich posiadanych danych, w tym m.in. o konieczności spłaty rat z terminem płatności przypadającej na rok następny, ✓
4. wysięgowanie z ewidencji księgowej przedawnionych należności, w tym również spółki nie figurującej w KRS i wykonanie tym samym zalecenia pokontrolnego zawartego w wystąpieniu pokontrolnym z 2015 r.;
5. podjęcie skutecznych działań mających na celu terminowe realizowanie czynności windykacyjnych;
6. dokładanie należytej staranności przy wydawaniu decyzji dotyczących odpłatności w ośrodkach wsparcia, w celu uniknięcia błędów formalnych

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich